

Μας τελείωσαν οι γιατροί, σειρά παίρνουν τα «ζόμπι» του αντι-ΓεΣΥ

Του Μάμα Θεοδώρου, Καθηγητή Πολιτικής Υγείας

Όλοι θυμόμαστε τις αντιδράσεις του Παγκύπριου Ιατρικού Συλλόγου και του Παγκύπριου Συλλόγου Ιδιωτικών Νοσηλευτηρίων το 2018 και το 2019 εναντίον της εφαρμογής του ΓεΣΥ, επικαλούμενοι προσχηματικά διάφορους λόγους. Προς τέρψη των αναγνωστών, αλλά και για να μην ξεχνιόμαστε, ορίστε μια σύντομη υπενθύμιση με κάποιες από τις «προβολές ισχύος» των δύο ιατρικών φορέων:

α) Τη διακοπή του διαλόγου με τον Οργανισμό Ασφάλισης Υγείας (ΟΑΥ), δέκα μήνες πριν από την εφαρμογή της πρώτης φάσης του νέου συστήματος και την πραγματοποίηση «εν χορδαίς και οργάνοις» γενικής συνέλευσης στις 28 Νοεμβρίου 2018 με τα πέντε αιτήματα εν είδει τελεσιγράφου προς την κυβέρνηση, μεταξύ των οποίων «υψηλότερες αμοιβές» και «δικαίωμα άσκησης ιδιωτικού έργου εντός ΓεΣΥ».

β) Τις συναντήσεις που είχαν στις 7 και 8 Ιανουαρίου 2019 με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, όπου απορρίφθηκαν τα αιτήματά τους. Οι γιατροί σε δηλώσεις τους μετά τη συνάντηση αναφέρθηκαν σε «θρασύτητα» του Προέδρου να απορρίψει τα αιτήματά τους.

γ) Την επιστολή του Προέδρου του ΠΙΣ στους γιατρούς την επομένη των συναντήσεων με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, χαρακτηρίζοντας «προδότες» όσους τελικά θα αποφάσιζαν να ενταχθούν στο νέο σύστημα.

δ) Την εντός επτά ημερών απόφαση περίπου 40 επιστημονικών εταιρειών των γιατρών ειδικοτήτων να μην ενταχθούν στο ΓεΣΥ, ζητώντας σε κάποιες περιπτώσεις από τα μέλη τους να υπογράψουν δήλωση αποκήρυξης του ΓεΣΥ. Μοναδική εξαίρεση η Κυπριακή Εταιρεία των Προσωπικών-Οικογενειακών Γιατρών.

ε) Τις δηλώσεις του εκπροσώπου του ΠΑΣΙΝ ότι δεν μπορούν να οδηγηθούν σε «ποιοτική και οικονομική αυτοκτονία, θέτοντας σε κίνδυνο την βιωσιμότητα των νοσοκομείων τους», φτάνοντας στο σημείο να ζητήσουν ακόμη και την εγγύηση πληρωμής των δανείων τους!

ζ) Τη...σεμνότατη δήλωση του Προέδρου του ΠΑΣΙΝ ότι εάν η Κύπρος εφαρμόσει το σύστημα που οι ίδιοι προτείνουν «θα μας βλέπει όλη η Ευρώπη και θα μας ζηλεύει!»

Όλα αυτά αποτελούν σήμερα παρελθόν. Το ΓεΣΥ εφαρμόστηκε όπως είχε σχεδιαστεί και προβλεπόταν στον ιδρυτικό του νόμο. Η συντριπτική πλειονότητα των ιδιωτών γιατρών και των νοσοκομείων εντάχθηκαν στο νέο σύστημα, διαπιστώνοντας ότι οι αμοιβές του ΓεΣΥ τους ικανοποιούσαν. Σήμερα οι

ενταγμένοι στο σύστημα ιδιώτες γιατροί ίσως είναι οι καλύτερα αμειβόμενοι γιατροί στην Ευρώπη. Το σύνθημά τους «*ου περί χρημάτων τον αγώνα ποιούμεθα*» κατέπεσε με πάταγο και οι άγριες φυλές του ΠΙΣ και του ΠΑΣΙΝ σιώπησαν και στοιχήθηκαν εν ριπή οφθαλμού στο ΓεΣΥ.

Η εφαρμογή του ΓεΣΥ σταμάτησε εκείνους που διαχρονικά αποδοκίμαζαν ένα τέτοιο σύστημα δημόσιου χαρακτήρα, μονοασφαλιστικό και καθολικής κάλυψης. Κάποιοι από αυτούς όμως επανέρχονται σαν «ζόμπι» όταν βρίσκουν την ευκαιρία. Κάτι τέτοιο ζούμε τις μέρες αυτές με τον πρώην Υπουργό Οικονομικών και αναπληρωτή Πρόεδρο του κυβερνώντος κόμματος και τον Πρόεδρο του Σοσιαλιστικού κόμματος ΕΔΕΚ.

Ο πρώτος ως «ειδικός» ανέφερε ότι «οι προσωπικοί γιατροί πρέπει να αμείβονται με βάση τον αριθμό των παρεχόμενων υπηρεσιών και όχι κατά κεφαλή». Όμως κάτι τέτοιο θα οδηγούσε το σύστημα στην οικονομική του κατάρρευση, αφού η μέθοδος αποζημίωσης κατά πράξη είναι πληθωριστική, προσφέροντας κίνητρο στους γιατρούς για προκλητή ζήτηση (provider-induced demand). Προφανώς αγνοεί ότι γι' αυτό το λόγο σε όλα τα προηγμένα συστήματα υγείας, ιδιαίτερα στην Ευρώπη οι οικογενειακοί γιατροί αμείβονται κυρίως κατά κεφαλή, και ένα 20%-30% της αμοιβής με βάση δείκτες αποτελεσματικότητας όπως π.χ. εμβολιασμοί, έλεγχος υπέρτασης και διαβήτη, διακοπή καπνίσματος, έλεγχος παχυσαρκίας κ.α. των εγγεγραμμένων στη λίστα τους δικαιούχων.

Στην ίδια κατεύθυνση κινήθηκε και ο Πρόεδρος της ΕΔΕΚ, όντας ο ίδιος γιατρός, που επέλεξε να μείνει εκτός ΓεΣΥ και διαχρονικά υπήρξε πολέμιός του. Τι ζήτησε να αλλάξει; Να μπορούν οι γιατροί εκτός ΓεΣΥ να συνταγογραφούν φάρμακα και εξετάσεις σε δικαιούχους του ΓεΣΥ. Η ιδιοτέλεια προφανής. Να αυξήσει το πελατολόγιό του και τα εισοδήματά του εις βάρος του ΓεΣΥ, που δημιουργήθηκε πρωτίστως για να καλύψει τις ανάγκες εκείνων που μέχρι πρόσφατα πέθαιναν στην αναμονή λόγω λίστας ή που πουλούσαν το σπίτι ή το χωράφι τους για να μπορέσουν να επισκεφθούν κάποιον γιατρό στον ιδιωτικό τομέα. Να στηρίξει τους ιδιώτες γιατρούς και τις ασφαλιστικές εταιρείες που βγαίνουν ακριβώς με τα ίδια επιχειρήματα να τον σιγοντάρουν. Αυτά δεν είναι αλλότρια, είναι ίδια συμφέροντα. Οι εφημερίδες αναφέρουν ότι η πρότασή του κατατέθηκε ήδη στη Βουλή, έστω και αν βουλευτές του, στελέχη του κόμματος και η ΔΕΟΚ διαφώνησαν δημόσια. Γιατί λοιπόν την κατέθεσε εσπευσμένα χωρίς πρώτα να τους πείσει είναι ένα ενδιαφέρον ερώτημα. Εκτός και αν ισχύει το μεγαλοπρεπέστατο «το κόμμα είμαι εγώ», κατά το λουδοβίκειο απόφθεγμα «το κράτος είμαι εγώ».

Είναι αλήθεια ότι δύο χρόνια μετά την εφαρμογή και λειτουργία του νέου συστήματος δεν λείπουν προβλήματα που έχουν σχέση με υπερσυνταγογράφηση, αυξημένες παραπομπές προς ειδικότητες από τους προσωπικούς γιατρούς, καταχρήσεις από ορισμένους παρόχους, λίστες αναμονής σε κάποιους άλλους, απουσία ποιοτικών κριτηρίων και δεικτών, απουσία ιατρικών πρωτοκόλλων και το σημαντικότερο με καθυστερήσεις στην οικονομική και διοικητική αυτονόμηση των δημόσιων νοσοκομείων. Αυτά χρειάζονται να αντιμετωπιστούν και όχι τα αιτήματα του πρώην Υπουργού Οικονομικών και του Προέδρου της ΕΔΕΚ, οι οποίοι θέλουν σιγά-σιγά να ξηλώσουν το πουλόβερ του ΓεΣΥ. Προφανώς το ΓεΣΥ τους χάλασε τη μανέστρα, όχι μόνο των συγκεκριμένων αλλά πολύ περισσότερων, που παρά το ότι διαφωνούσαν δεν τόλμησαν να καταψηφίσουν τους σχετικούς νόμους στη Βουλή και προς το παρόν σιωπούν αναζητώντας ευκαιρίες. Όταν απαντούν, διατείνονται μεταξύ άλλων ότι ο Πρόεδρος των ασθενών που διαχρονικά στηρίζει το ΓεΣΥ, εξυπηρετεί «αλλότρια συμφέροντα», ενώ οι ίδιοι εξυπηρετούν τα συμφέροντα των ασθενών! Λες και απευθύνονται σε λωτοφάγους, σε πολίτες επιλήσμονες. Είναι βέβαιο ότι δεν θα σταματήσουν. Θα εμφανίζονται κατά καιρούς σα «ζόμπι» σε κάποιες νύκτες με πανσέληνο. Κρίμα και ντροπή! «*Αχ, πού 'σαι, νιότη, πού δειχνες πως θα γινόμουν άλλος!*»